Anu Niemi

Hallintovaliokunta

Hallintovaliokunnan kuuleminen luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi hyvinvointialueesta annetun lain sekä eräiden muiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi hyvinvointialueiden ohjaukseen liittyvien lainsäädäntömuutoksien osalta.

THL kannattaa kansallisen ohjauksen selkeyttämistä, hallinnollista yksinkertaistamista sekä yhdenmukaistamista valtioneuvoston sisällä. THL pitää hyvänä, että hallituksen esitykseen on nostettu sosiaali- ja terveysministeriölle ja sisäministeriölle kuuluva yleinen ohjausvastuu oman toimialueensa osalta.

Valtioneuvoston tasolla tehtävän hyvinvointialueiden ohjauksen lähtökohtana on, että se on yhteensopivaa valtioneuvoston asettamien julkisen talouden finanssipoliittisten tavoitteiden kanssa. THL katsoo, että sinänsä tavoite on oikean suuntainen. **THL kuitenkin huomauttaa, että finanssipoliittiset lähtökohdat eivät yksin ole kestävä hyvinvointialueiden ohjauksen lähtökohta, vaan niiden rinnalla tulee tarkastella sosiaali- ja terveyspoliittisia päämääriä**, jotka liittyvät väestön terveyteen, hyvinvointiin ja palvelujärjestelmän suorituskykyyn sekä palveluiden ja terveyden oikeudenmukaiseen jakautumiseen.

Hyvinvointialueiden valtionneuvostotasoisen suunnitelmallisen pitkäjänteisen ohjauksen tueksi tulisi luoda hallitusohjelmiin kiinnittymättömiä kansallisia rakenteita ja ohjelmia tukemaan pitkäjänteistä kansallisen tason poikkihallinnollista strategisen tason suunnittelua. Tämä tukisi myös kunkin ministeriön toimivaltaan esityksessä jäävää eri ministeriöiden oman resurssi-, informaatio- ja normiohjauksen pitkäjänteistä suunnittelua.

Pitkäjänteisessä suunnittelussa yhteensovitettaisiin sekä laajempi sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmän kehityssuuntia ohjaava visio että finanssipolittiiset tavoitteet. Työssä tulisi huomioida myös hyvinvointialueille rinnakkaiset osajärjestelmät (työterveyshuolto ja yksityiset palvelut) sekä muut palveluiden rahoittamiseen osallistuvat toimijat, jotta palvelujärjestelmän ohjauksessa olisi aidosti mahdollisuus huomioida niin sisällölliset kuin finanssipoliittisetkin tavoitteet.

THL:n hyvinvointialueiden ohjauksen tuki

Kansallisen sosiaali- ja terveyspalvelukokonaisuuden seuranta, arviointi ja ohjaus vaatii tuekseen laadukkaan, kattavan ja jatkuvasti kehittyvän tietopohjan.

THL:lle asetetut tehtävät sekä THL:n tietovarannot ja kyvykkyydet tiedonhallinnan, tiedontuotannon, analytiikan ja palvelujärjestelmätutkimuksen osalta ovat keskeisessä asemassa hyvinvointialueiden suoriutumisen seurannassa, arvioinnissa ja ohjauksessa THL tukee asiantuntijuudellaan ja käytössä olevalla laaja-alaisella tietopohjalla eri ministeriöitä tiedon monialaisessa tulkinnassa ja tiedolla johtamisessa sekä palvelujärjestelmää koskevien päätösten vaikutusten ennakko- ja jälkiarvioinnissa.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/a5d6eff2-73a8-4a63-a421-8cd40c50bcbf
visma sign
www.vismasign.com

Anu Niemi

THL: n tuottaa sote-järjestämislain 30§ mukaisesti vuosittain hyvinvointialuetasoiset, YTA-aluetasoiset sekä valtakunnallisen asiantuntija-arviot hyvinvointialueneuvotteluja varten. Hallituksen esitys ei muuta THL:n roolia suhteessa nykytilanteeseen.

Hyvinvointialueiden toimintaa ohjaavat valtakunnalliset tavoitteet

Valtakunnallisten tavoitteiden tulisi olla strategisia ja hyvinvointialueiden omaa innovatiivisuutta tukevia sen sijaan, että keskityttäisiin operatiivisiin palveluiden järjestämistapoihin tai keinovalikoiman seurantaan liittyviin tavoitteisiin. THL on kehittänyt mittareita väestön ja eri väestöryhmien terveyden ja hyvinvoinnin seurantaan ja laitoksen asiantuntijoilla on pitkä kokemus mittareiden kehittämisestä ja myös työhön liittyvistä haasteista, jota kannattaisi valtakunnallisten tavoitteiden määrittelyssä hyödyntää.

Hyvinvointialueiden valtakunnalliset tavoitteet ohjaavat hyvinvointialueita yhdessä tekemiseen tiedonhallinnassa ja digitalisaatiossa. Tarkoituksenmukaiset kansallisella tai yhteistyöalueen tasolla kehitettävät ja ylläpidettävät ratkaisut voivat esimerkiksi parantaa niiden kustannusvaikuttavuutta. Yhteistyöaluetason vahvistaminen voisi olla tarpeen myös tiedolla johtamisen, tki-rakenteiden ja palveluiden suunnittelun näkökulmasta. Ratkaisujen kehittämisessä tulee kiinnittää huomioita siihen, että tiedonhallinta ja digitaaliset palvelut vastaavat hyvinvointialueilla uudistuvia palvelutuotannon malleja toimintalähtöisesti.

Hyvinvointialueneuvottelukunta ja hyvinvointialueneuvottelut

THL kannattaa yhden hyvinvointialueneuvottelukunnan mallia useiden erillisten neuvottelukuntien sijaan. Hyvinvointialueneuvottelukunnan yhteydessä toimivien valmistelevien ryhmien osalta on varmistettava, että ei muodosteta päällekkäisiä rakenteita muun ohjauksen ja yhteistyön osalta.

Osana ministeriöiden ja hyvinvointialueiden jatkuvaa vuoropuhelua THL tukee tavoitetta kehittää ja joustavoittaa vuosittaisia neuvotteluprosesseja. THL kannattaa myös valtioneuvostotasoisten yhtenäisten käytäntöjen, toimintatapojen ja yhtenäisen strategisen tason tietopohjan kehittämistä tukemaan hyvinvointialueiden kanssa käytävää vuorovaikutteista ohjausta. THL:n laajoihin tietovarantoihin ja tutkimukseen tukeutuminen valtionneuvostotasoisessa tiedolla johtamisessa on tarkoituksenmukaista niin taloudellisesti kuin toiminnallisesti.

Pääjohtaja Mika Salminen

vt. osaston johtaja Anu Muuri

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/a5d6eff2-73a8-4a63-a421-8cd40c50bcbf
visma sign
www.vismasign.com

SIGNATURES **ALLEKIRJOITUKSET** **UNDERSKRIFTER** **SIGNATURER** **UNDERSKRIFTER**

This documents contains 2 pages before this page
Tämä asiakirja sisältää 2 sivua ennen tätä sivua
Detta dokument innehåller 2 sidor före denna sida
Dokumentet inneholder 2 sider før denne siden
Dette dokument indeholder 2 sider før denne side

ANU LIISA MUURI
e2ec6055-f3a0-42d9-a245-a568c1318f35 - 2024-03-27 13:37:44 UTC +02:00
BankID / MobileID - 55522cd7-59ba-4ed2-982a-ea92953ad9de - FI

MIKA OLAVI SALMINEN
1a7c0be5-4f43-43aa-a97b-c6e891311c3d - 2024-03-27 15:41:06 UTC +02:00
BankID / MobileID - 381efdce-c18b-4cbf-8cf7-cb6838e78f58 - FI

authority to sign	asemavaltuutus	ställningsfullmakt	autoritet til å signere	myndighed til at underskrive
representative	nimenkirjoitusoikeus	firmateckningsrätt	representant	repræsentant
custodial	huoltaja/edunvalvoja	förvaltare	foresatte/verge	frihedsberøvende